

Lokalbehovsplan 2025–2034

Funktionsstödsnämnden

Innehållsförteckning

Inledning	3
Strategiskt ställningstagande för lokalplaneringen	4
Nulägesbeskrivning	6
Vilka lokalkrävande verksamheter bedriver nämnden?.....	6
Beskrivning av befintligt lokalbestånd.....	9
Utveckling av lokalbeståndet.....	11
Lokalkostnadsutveckling	13
Nyttjandegrad och effektiviseringspotential.....	13
Bedömning av framtida lokalbehov	17
Vilka faktorer påverkar nämndens lokalbehov?.....	17
Hur ser det förväntade lokalbehovet ut framöver?	21
Planering för att uppfylla framtida lokalbehov	27
Redovisning av de lokaler som avses att lämnas under planperioden	29
Utveckling av nämndens arbete med lokaler	30

Inledning

Lokalbehovsplanen utgör grunden för nämndens lokalförsörjningsarbete. Planen uppdateras årligen och beskriver nämndens övergripande lokalbehov, idag och framåt. I planen beskrivs nyttjandet av befintliga lokaler, hur lokalbehoven bedöms utvecklas över perioden samt hur planeringen ser ut för att möta de behoven. Planen beskriver också hur nämndens lokalkostnader påverkas av planeringen.

Lokalbehovsplanen utgör ett underlag dels för den egna verksamheten, dels för stadens samlade lokalförsörjningsarbete.

Funktionsstödsnämndens insatser riktas till Malmöbor med olika typer av funktionsnedsättningar i alla åldrar. Verksamhet bedrivs dygnet runt under årets alla dagar och innefattar allt från boende och sysselsättningsinsatser till hälso- och sjukvård och kollo. Nämnden ansvarar för verksamheter enligt socialtjänstlagen (SoL) vilka i huvudsak riktas till personer med psykiska funktionsnedsättning och/ eller samsjuklighet som medför stora behov i vardagen, samt för verksamhet enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Därtill ansvarar nämnden för ett antal icke biståndsbedömda insatser vars främsta syften är förebyggande, hälsofrämjande och meningsskapande. Vidare ansvarar nämnden för att fullgöra de uppgifter som ankommer på vårdgivaren för den verksamhet hos nämnden som styrs av hälso- och sjukvårdslagen. Inom LSS ingår personer som tillhör någon av lagens 3 definierade personkretsar; Personkrets 1 (PK1) utgörs av personer med intellektuell funktionsnedsättning och/ eller autism eller autismsliknande tillstånd; Personkrets 2 (PK2) av personer som i vuxen ålder fått hjärnskada föranledd av yttre våld eller sjukdom; I personkrets 3 ingår personer med varaktiga fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar (PK3). På senare år har antalet personer tillhörande PK3 minskat medan antalet tillhörande PK1 har ökat. En liknande utveckling syns även i landet i stort.

Ur ett lokalbehovsperspektiv har den pågående förändringen flera implikationer, framförallt avseende boende enligt LSS. Den stora majoriteten av nämndens LSS-boenden avsedda för personer inom PK3 är så kallade serviceboenden. Dessa består ofta av ett större antal lägenheter och är utformade för brukare med relativt sett mindre behov av anpassning, stöd och service. I takt med att antalet brukare inom PK3 minskar, sjunker även efterfrågan på dessa servicebostäder. Brukare tillhörande PK1 har däremot, generellt sett, behov som bättre motsvaras i mindre och i högre grad anpassade gruppboenden. Till följd av att antalet brukare tillhörande PK1 ökar, växer även behovet av gruppboenden. Kortfattat innebär detta att nämndens LSS-boendebestånd behöver förändras – Gruppboenden behöver tillföras medan serviceboenden behöver få nya målgrupper. Att åstadkomma denna relativt omfattande omställning i god takt och inom de finansiella ramarna bedöms bli en av nämndens stora utmaningar de kommande åren. En annan stor utmaning blir att möta det snabbt ökande antalet brukare inom daglig verksamhet. För detta kommer det krävas att ett större antal lokaler anskaffas kontinuerligt under planperioden samt att anskaffningen föregås av långsiktig och strategisk planering för att säkerställa att utökningen blir ekonomiskt och verksamhetsmässigt effektiv.

Sammantaget innehåller lokalbehovsplanen en prognos och analys som utmynnar i att relativt stora lokalförändringar och utökningar kommer krävas under planperioden, vilket medför utmaningar i att hitta lämpliga tomter att bebygga och lokaler att inhyra. Detta samtidigt som nämndens och stadens ekonomi är ansträngd och byggkostnaderna ökar. Nämnden kommer därför fortsätta utveckla arbetet för att säkerställa att det befintliga beståndet används så effektivt som möjligt och att varje insats möter den enskildes behov.

Strategiskt ställningstagande för lokalplaneringen

Förebyggande insatser

Nämndens ambition är att genom förebyggande insatser motverka att mer omfattande insatser, så som boende för barn och unga, blir nödvändigt. Detta kan åstadkommas genom utvecklat anhörigstöd, förbättrad tillgång till och kvalitet på insatser så som boendestöd, kontaktperson och personlig assistans, men också genom satsningar inom korttidsvistelse enligt LSS och SoL. Därtill arbetar förvaltningen för att förbättra samverkan med regionen och med andra förvaltningar i staden för att långsiktigt och gemensamt utforma riktade insatser som svarar mot nämndens målgruppers behov. Detta innefattar allt från mötesplatser och aktiviteter till fysiskt och psykiskt tillgängliga stadsrum, arbetsmarknadsinsatser och en god personcentrerad vård. Genom att aktivt och gemensamt, snarare än var för sig, verka för att förbättra alla Malmöbors förutsättningar till självständighet, delaktighet och god hälsa har staden större möjligheter att nå framgång i det förebyggande arbetet.

Lokalbestånd i förändring

Under de senaste åren har målgruppens behov förändrats. Förändringen är särskilt påtaglig för boende med särskilt service enligt LSS där allt färre brukare är i behov av satellit- och servicelägenheter och allt fler är i behov av gruppboendelägenheter. Sedan 2018 har nämnden avyttrat 40 satellitlägenheter och tillfört 52 gruppboendelägenheter till sitt bestånd. Nämndens bedömning är att en fortsatt omställning av beståndet av nödvändig under planperioden vilket skapar ett stort behov att tillföra fler gruppboendelägenheter. Detta är en utmaning i den täta staden där lämpliga byggbara tomter är en bristvara, men också ur ett ekonomiskt perspektiv där nämndens förhållandevis billiga satellit- och servicelägenheter behöver ersättas med dyrare gruppboendelägenheter.

Flexibilitet

Malmö växer samtidigt som behovet av LSS-boenden är stort de kommande åren. För att säkerställa att nämndens lokaler är framtidssäkra och kan nyttjas effektivt över tid är det därför av betydelse att de boenden som anskaffas är multifunktionella och kan anpassas efter flera olika verksamheters och målgruppers behov. Gruppboendelägenheter för vuxna ska kunna användas som gruppboendelägenheter för barn och unga. Korttidsboenden ska kunna användas inom både LSS och SoL, och så vidare. Därtill bör de utformas så att de kan nyttjas av personer i alla delar av livet. Målet är att ingen ska behöva flytta till följd av ålder eller förändrade kognitiva eller fysiska förmågor.

LSS i alla delar av staden

Den grundläggande föresatsen i LSS-lagstiftningen är att möjliggöra för personer med funktionsnedsättning att leva som andra. Detta inkluderar allt från tillgång till sysselsättning och kultur- och fritidsaktiviteter, möjlighet till umgänge och gemenskap men även till privatliv och självständighet. En viktig aspekt av att leva som andra är att ha möjlighet att bo som andra, i ett eget hem anpassat efter den enskildes behov och preferenser. Precis som för övriga befolkningen upplever somliga det eftersträvarvärt att bo i en lantlig miljö med närhet till ängar, skog och åkermark medan andra värdesätter stadslivets puls och tillgång till affärer, restauranger och aktiviteter. Utbudet av LSS-boenden bör reflektera dessa individuella olikheter och ge utrymme för valmöjligheter också avseende hemmets lokalisering. För att uppnå lagstiftningens mål är det därför angeläget att personer med funktionsnedsättning kan tillhandahållas olika typer av bostäder placerade i olika typer av miljöer och omgivningar.

Förvaltningens bestånd omfattar omkring 130 LSS-boenden. Endast 6 av dessa, motsvarande 4 procent av beståndet, finns utanför tätbebyggt område i en lantlig miljö. Utifrån intentionen att kunna erbjuda boenden i olika typer av miljöer och omgivningar bedömer förvaltningen att det finns behov av fler boenden i mindre tätbebyggda områden. Därtill har de senaste årens utveckling visat att en allt större andel brukare önskar och är i behov av boende utanför eller i utkant av tät bebyggelse i mer kognitivt tillgängliga miljöer utan opåkallade stressorer. Med detta vill nämnden belysa betydelsen av att planering för LSS-boende är en naturlig del av stadens stads- och bostadsplanering där tomtmark i både lantlig och tätbebyggd miljö tillgängliggörs för målgruppen.

Strategisk och effektiv anskaffning

De senaste åren har brukarantalet inom daglig verksamhet ökat snabbt. Ökningen har möjliggjorts genom förtätning inom befintlig verksamhet, men också genom anskaffning av nya verksamhetslokaler. Till följd av den snabba volymökningen har lokalanskaffningen inte alltid varit strategisk och långsiktigt effektiv, utan lokaler har tillförts i mån av tillgänglighet för att möta det växande behovet. Detta har medfört att delar av verksamheterna nu bedrivs i mindre lokaler med begränsad kapacitet och i lokaler med begränsad tillgänglighet vilket utestänger delar av målgruppen. Sammantaget har detta skapat ett bestånd som är mindre flexibelt och effektivt än önskvärt. Framåt arbetar nämnden för att, tillsammans med stadens lokalförsörjare, möjliggöra för mer strategisk och långsiktigt hållbar lokalanskaffning där verksamhetens nuvarande och framtida behov utgör grunden, snarare än den för tillfället tillgängliga lokalen.

Nulägesbeskrivning

Vilka lokalkrävande verksamheter bedriver nämnden?

Nedan listas de typer av verksamhetslokaler som finns inom förvaltningens regi. Därefter följer en fördjupad beskrivning av vad verksamheterna består av samt hur lokalerna är utformade och används.

- Korttidsboende - LSS 9§6
- Boende för barn och unga - LSS 9§8
- LSS-boende för vuxna - LSS 9§9
  - Gruppboende, serviceboende, satellitlägenhet och annan särskilt anpassad bostad
- Daglig verksamhet - LSS 9§10
- Socialpsykiatri
  - Korttidsboende - SoL
  - Särskilt boende – SoL
  - Stödhus - SoL
  - Mötesplatser
  - Handkraft
- Kontorslokaler
- Hälsa, främjande och funktionsrätt

Korttidsboende - LSS 9§6

Förvaltningen bedriver korttidsboenden för barn, unga och vuxna som annars bor i det egna hemmet. Verksamheterna bedrivs enligt LSS 9§6 och har som mål att personer med funktionsnedsättningar ska få möjlighet till rekreation och miljöombyte samtidigt som anhöriga avlastas. Antalet dygn i månaden som en person spenderar på boendet beror på dennes och de anhörigas behov och anpassas därefter. Därtill bedrivs sommarkoloni och helgvistelse på Finnhult gård och Vombsjögården. Till skillnad från Finnhult gård är deltagande på sommarkolonin på Vombsjögården inte biståndsbedömt utan riktas mot alla barn och unga i Malmö med en funktionsnedsättning.

Boende för barn och unga - LSS 9§8

Gruppboenden för barn och unga enligt LSS 9§8 är i utformning och krav lika med gruppboendena enligt LSS 9§9. Skillnaderna består bland annat i att de boende oftast inte har ett eget kök i lägenheten, utan matlagning sker i boendets gemensamma kök. För att möta de boendes behov och värna barnrättsperspektivet planeras inte för fler än två till fyra barn och unga per boende.

Boende för vuxna - LSS 9§9

LSS omfattar bland annat rätten till bostad med särskild service. Personer som beviljats insatsen har olika behov av stöd och hjälp i boendesituationen. En LSS-bostad kan därför vara organiserad på olika sätt och lagstiftningen reglerar inte detta i detalj. Lägenheterna som bostäderna består av är cirka 45 kvadratmeter stora med därtill varierande storlek på gemensamhets- och personalutrymmen. I Malmö finns ett utarbetat funktionsprogram för att bygga LSS-bostäder. Programmet kommer revideras under 2023. I Malmö finns fyra kategorier av LSS-bostäder; gruppboende, serviceboende, satellitlägenhet samt annan särskilt anpassad bostad (ASAB).

- En gruppboende innehåller ett fåtal lägenheter, i Malmö högst 6 stycken under förutsättning att samtliga hyresgäster tillförsäkras goda levnadsvillkor. Gemensamt utrymme ska vara placerat så att det kan fungera som en samlingsyta för de boende. En gruppboende kan vara ett friliggande hus eller bestå av ett plan eller del av ett plan i ett bostadshus. För personer med mer omfattande funktionsnedsättningar är boende i gruppboende den vanligaste boendeformen. Lägenheterna ligger i anslutning till ett gemensamt utrymme med nära tillgång till en fast personalgrupp. Personalen ska i stort sett tillgodose brukarnas hela stödbehov. Vissa gruppboenden är genom lokalisering och fysiska anpassningar särskilt utformade för att tillgodose behoven hos den delen av målgruppen som behöver kunna begränsa stimuli för att må bra. I nämndens bestånd finns 80 gruppboenden med totalt 438 lägenheter. 370 av dessa, motsvarande 84 procent, har personer

inom LSS personkrets 1 (PK1) som målgrupp. Av resterande lägenheter är 36 avsedda för personer inom personkrets 2 (PK2), 6 för personer inom personkrets 3 med psykisk funktionsnedsättning (PK3) och 12 för personer inom personkrets 3 med fysisk funktionsnedsättning (PK3F).

- En servicebostad består av flera lägenheter i exempelvis flerfamiljshus i olika trappuppgångar eller i närliggande hus. Bostaden har visst fast basstöd genom anställd personal. Stöd ges dygnet runt utifrån den enskildes behov. I beståndet finns 337 servicelägenheter fördelade på 45 verksamheter. Drygt hälften av lägenheterna, 170 stycken, har personer inom PK1 som främsta målgrupp medan resterande 167 riktas till personer inom PK3.
- Satellitlägenhet är en boendeform som inte är reglerad i LSS. Oftast är en eller ett par satellitlägenheter knutna till en gruppboendets eller en serviceboendets personalgrupp. Lägenheterna är avsedda för personer som klarar en högre grad av självständighet och personaltöd ges i form av punktsatser. I Malmö är satellitlägenheter numera den boendeform inom LSS som har lägst inflyttning. Många gånger kan behoven istället avhjälpas av boendestöd i det egna hemmet i kombination med assistans eller hemtjänst. 2023 har nämnden 144 satellitlägenheter i sitt bestånd men antalet har minskat de senaste åren. Cirka 90 procent av satellitlägenheterna har personer inom PK1 som främsta målgrupp medan resterande riktas till personer inom PK3.
- ASAB innebär att insatsen omfattar förmedling av en lägenhet med viss grundanpassning men utan fast bemanning. Det finns endast 2 ASAB-bostäder i nämndens bestånd. De flesta som ansöker om denna boendetyper har någon annan form av insats beviljad, oftast personlig assistans.

Daglig verksamhet - LSS 9§10

Daglig verksamhet kan beviljas personer som tillhör LSS personkrets 1 eller 2, är i yrkesverksam ålder och inte jobbar eller studerar. Målet är att skapa meningsfull sysselsättning utifrån den enskildes specifika förutsättningar. Merparten av brukarna i daglig verksamhet har insatsen under hela sitt yrkesverksamma liv och är i behov av anpassade lokaler. Idag bedrivs 84 dagliga verksamheter spridda på 48 adresser. En lokal kan alltså inrymma flera verksamheter. Vilken typ av verksamhet den enskilde brukaren deltar i beror på dennes behov av stöd, preferenser och intressen. Verksamheternas inriktning justeras därför löpande för att möjliggöra för så stort brukarinflytande som möjligt.

Socialpsykiatri

- Insatsen korttidsvistelse enligt SoL är ett komplement till insatser i hemmet som ger den enskilde möjlighet till tillfällig vård och omsorg utanför hemmet. Förvaltningen bedriver verksamhet i en fastighet på Delsjögatan. Tidigare fanns även fyra satellitlägenheter tillgängliga för insatsen men dessa har avyttrats under 2023 då de inte mötte brukargruppens behov. Ett större antal beslut verkställs även i hälsa- vård- och omsorgsnämndens och i arbetsmarknads- och socialnämndens bestånd, samt hos externa aktörer.
- Bostad med särskild service enligt SoL riktas till personer som inte uppfyller kriterierna för LSS PK3 men är i behov av stöd och service. Bostäderna är på många sätt lika LSS-boenden och i vissa fall samnyttjas lokaler. Kraven och behoven av anpassning och stöd är dock generellt lägre inom SoL-verksamheter. De boende har en psykisk funktionsnedsättning och behov av närhet till personal dygnet runt. Nämnden har ett begränsat internt bestånd av särskilda boenden varför brukare även anvisas plats på LSS PK3-boenden, i satellitlägenheter och, i relativt stor utsträckning, hos externa aktörer.
- Stödhuset på Bangatan är riktat till hemlösa personer med ett aktivt missbruk och psykossjukdom. Boendet drivs av funktionsstödsförvaltningen men placering sker via arbetsmarknads- och socialförvaltningen som beviljar bistånd till boendet. Boendet innehåller inte något behandlingsarbete utan är ett socialt stödboende med långsiktiga mål för en bättre fungerande livs- och boendesituation. Personal finns tillgängliga dygnet runt för att kunna stödja och

motivera brukarna i deras vardag. Boendet är inte tidsbegränsat och det ställs inte krav på drogfrihet.

- Nämnden driver två mötesplatser inom socialpsykiatrin. Dessa erbjuder otvungen social samvaro och gemenskap under trygga former och har en avgörande roll för att bryta social isolering och i att ge besökarna information om stöd och hjälp som finns att tillgå. Mötesplatserna bidrar även till trygghet, gemenskap och utbyte i lokalområdet genom att mötesplatserna bjuder in andra boende i området till gemensamma aktiviteter.
- Handkraft är en verksamhet som erbjuder sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning och psykisk ohälsa. Då en ny detaljplan har tagits fram för den fastighet där verksamheten bedrivs kommer lokalen behöva ersättas innan 2025.

Kontorslokaler

- Funktionsstödsförvaltningens stora kontorslokal ligger på Fänriksgränd där förvaltningen idag hyr 9 721 kvm.
- Till följd av att nämndens utförande av hemtjänst succesivt kommer övergå till hälsa- vård- och omsorgsförvaltningen pågår arbete för att omstrukturera teamen för stöd och service. I detta ingår planering för hur de befintliga lokalerna för denna verksamhet ska användas i framöver.
- Insatsen boendestöd enligt SoL utförs i brukarnas ordinära boende men personalen nyttjar 7 mindre kontorslokaler för administration och möten.

Hälsa, främjande och funktionsrätt

I avdelning Hälsa, främjande och funktionsrätt ingår hälso- och sjukvårdsenheten, hjälpmedelscentrum och centrum för forskning och lärande. Hälso- och sjukvårdsenheten har sina lokaler på Stora Nygatan. I nuläget används lokalerna som hubb för hälso- och sjukvårdsinsatser ute i verksamheterna men nämnden utforskar möjligheterna att skapa ett mottagningsrum och viss hjälpmedelshantering för effektivare arbetssätt och ökad tillgänglighet för brukaren. Hjälpmedelscentrum har stora lokaler på Regnvattensgatan. Verksamheten arbetar mot både funktionsstödsförvaltningen och hälsa-, vård och omsorgsförvaltningen och ansvarar för administration och skötsel av basutrustning och hjälpmedel som är individuellt förskrivna. Detta innebär bland annat upphandling, inköp, lagerhållning, distribution, reparationer, anpassning av hjälpmedel, information och rådgivning till förskrivare och beställare.

Beskrivning av befintligt lokalbestånd

Verksamhetstyp	Antal lokaler	Kvm
Boendeverksamhet enligt LSS och SoL	141	91 864
Stadsfastigheter	63	42 981
Extern	61	40 409
MKB	17	8 474
Daglig verksamhet	48	27 801
Stadsfastigheter	21	12 042
Extern	26	15 093
MKB	1	666
Kontorslokaler	29	24 332
Stadsfastigheter	6	1 515
Extern	19	22 351
MKB	4	466
Handkraft	1	1 609
Extern	1	1 609
Summa total	219	145 606
Summa Stadsfastigheter	90	56 538
Summa extern	107	79 462
Summa MKB	22	9 606

LSS-verksamhet

Korttidsvistelse - LSS 9§6

Inom nämndens bestånd finns 24 sängplatser för korttidsvistelse enligt LSS 9§6 fördelade på 4 boenden. 3 av dessa boenden är avsedda för barn och unga. I början av 2024 öppnas ytterligare ett boende för barn och unga med plats för 6 samtida brukare. Vissa av de befintliga lokalerna är i nuläget överdimensionerade utifrån att samtliga tillgängliga sängplatser sällan kan användas samtidigt till följd av brukarnas behov av stöd och stimulanpassning.

Nämndens 2 koloniverksamheter på Finnhult gård och Vombsjögården används under sommarmånaderna till sommarkollo för barn och unga. Under övriga månader bedrivs helgvistelse från fredag till söndag enligt LSS 9§6. Vombsjögården är inte vinterbonad i tillräcklig omfattning varför kyla och fukt utgör problem för helgverksamheten.

Boende för barn och unga - LSS 9§8

Nämnden driver 7 boendeverksamheter för barn och unga med totalt 14 lägenheter till förfogande. Två av boendena har öppnat under de senaste 12 månaderna vilket genererat 5 disponibla platser. Fyra av nämndens boenden är i dagsläget överdimensionerade i det att det finns fler platser än vad som är hållbart utifrån brukarnas behov av stöd och stimulanpassning. Inom en femårsperiod beräknas dock samtliga nuvarande boende vara utflyttade vilket, beroende på de tillkommande brukarnas behov, hade kunnat möjliggöra för anvisning av fler av de tillgängliga platserna.

Särskilt boende för vuxna - LSS 9§9

Nämndens bestånd av boenden för vuxna enligt LSS 9§9 omfattar 907 lägenheter. Av dessa är 424 lägenheter i gruppboendestad, 337 serviceboendestadslägenheter och 144 är fristående satellitlägenheter. Därutöver har nämnden två ASAB-boendestäder.

Behovsbedömningarna som genomförts under 2023 visar att nytillkomna brukare har ett större stödbehov än den befintliga brukargruppen. Brukare som flyttat in de senaste två åren har ett genomsnittligt stödbehov på 2,94 (skala 0–7) medan den genomsnittliga nivån för samtliga brukare är 2,66. För lokalplaneringen innebär de växande behoven bland annat en större efterfrågan på gruppboendestäder med god tillgänglighet, hög tillgång till personal och möjlighet till stimulanpassning efter individens behov. De förändrade behoven medför även att nämnden bedömer att delar av satellitlägenhetsbeståndet över tid kommer sakna efterfrågan och bli överflödigt. Under de senaste två åren har ingen ny brukare bedömts ha stödbehov som kan mötas genom boende i satellitlägenhet. Inflyttningen av nya brukare till satellitlägenheter är således i stort sett obefintlig. Det sker dock en begränsad inflyttning till satellitlägenheter från brukare som tidigare bott i service- och gruppboenden och med tiden arbetar upp förmågor som möjliggör för mer självständigt boende. Nämnden har inlett ett arbete för att säkerställa att avvecklingen av satellitlägenheter sker på ett strategiskt vis som i största möjliga mån bidrar med nytta för målgruppen och Malmöbon.

Daglig verksamhet – LSS 9§10

Mellan november 2018 och november 2023 har antalet brukare ökat från 807 till 972, motsvarande 20 procent. Därtill finns en kö till verkställighet om cirka 40 brukare. Till följd av den snabba brukarökningen har förvaltningen påbörjat ett analys- och utvecklingsarbete som bland annat innefattar framtagande av strategi för hur framtidens lokaler bör se ut i form av storlek, lokalisering, funktion och tillgänglighet.

De preliminära resultaten tyder på att daglig verksamhetslokaler på sikt bör utgöras av större objekt som kan samnyttjas av flera verksamheter och därmed möjliggör för fler samtida brukare. För att uppnå detta bör funktionsstödsförvaltningen, tillsammans med stadens förutsättningsskapande förvaltningar, utveckla strategier och arbetssätt som ger förutsättningar för en mer effektiv, ändamålsenlig och strategisk lokalanskaffning där lokalerna i högre utsträckning är anpassade efter verksamheternas behov snarare än att verksamheterna anpassas efter lokalernas förutsättningar. Till följd av den kraftiga brukarökningen har det senare förhållandet blivit vanligt vilket inneburit att många verksamhetslokaler har anskaffats snabbt snarare än strategiskt och därmed inte bidragit till ett så effektivt och långsiktigt lokalnyttjande som möjligt.

Socialpsykiatri

Korttidsboende - SoL

I kommunal regi bedrivs korttidsverksamhet enligt SoL på Delsjöгатan med kapacitet för 6 samtida brukare. Till följd av att behoven av nära tillgång till stöd har vuxit inom målgruppen har förvaltningen under 2023 avyttrat 4 enskilda lägenheter där avståndet till personalgrupper var allt för stort i förhållande till stödbehovet.

Särskilt boende - SoL

Nämnden har 32 lägenheter fördelade på två boenden avsedda för särskilt boende enligt SoL. Resterande brukare anvisas i mån av tillgänglighet till LSS-boenden PK3. Flera av socialpsykiatrins boendestäder har låg fysisk tillgänglighet vilket försvårar möjligheterna att ge fullgott stöd till en åldrande brukargrupp. Sedan 2019 har antalet brukare inom det egna beståndet som är 61 år eller äldre nästan fördubblats, från 12 till 23. Detta ställer nya krav på lokalernas tillgänglighet och nämnden undersöker fortlöpande hur behoven förändras, vad som kan göras för att öka tillgängligheten och försäkra att verksamhetens boendestäder kan nyttjas av brukare i alla delar av livet.

Det är dock inte endast de äldre brukarna som ökat i antal. Sedan 2018 har det genomsnittliga brukarantalet som bor i nämndens bestånd mer än fördubblats, från 20 till 44 brukare 2023. Ökningen har möjliggjorts genom att nämnden övertagit en allt större del av boendet på Nobelvägen från HVOF samt genom anvisning inom LSS-beståndet. Vidare utökning enligt samma metod är inte längre möjlig i samma

utsträckning vilket, i kombination med ökad efterfrågan på boenden i kommunen, har lett till en växande kö till verkställighet.

Stödhus

Under 2023 lades stödhuset i Västra Skrävlinge ned på grund av bristande brukarunderlag. Stödhusverksamhet bedrivs sedan dess endast på Bangatan.

Handkraft

I lokalen för Handkraft på Sallerupsvägen bedrivs en mängd verksamheter med allt från snickeri och textilstudio till butik och matservering. Lokalen behöver ersättas innan 2025 då fastigheten ska rivas.

Boendestöd

Förvaltningens boendestödjare har 7 mindre kontorslokaler spridda i staden. Dessa är att betrakta som kontorsutrymmen med tillgång till matrum och WC. Två nya lokaler har tagits i bruk under 2023 men till följd av den stora volymökningen ser förvaltningen behov av ytterligare lokaler strategiskt placerade i staden för att effektivt kunna möta behoven.

Hälsa, främjande och funktionsrätt

Hjälpmedelcentrum

Lokalen för hjälpmedelcentrum är underdimensionerad och behöver ersättas. Nämnden har initierat en hyresvärdsupphandling för att hitta mer lämpliga lokaler för verksamheten. För att lösa den mest akuta platsbristen inhyr nämnden sedan 2023 en ytterligare lagerlokal. Den nuvarande lösningen bedöms dock inte som långsiktigt hållbar eller effektiv utan all verksamhet bör samlas på en plats.

Utveckling av lokalbeståndet

	2018	2023
Boendeverksamhet LSS och SoL	67 458 kvm	91 864 kvm
Daglig verksamhet, kontor och övrigt	28 335 kvm	53 742 kvm
Total	95 793 kvm	145 606 kvm

Som tabellen ovan visar har nämndens lokalbestånd vuxit kraftigt de senaste åren. 2023 nyttjas nästan 50 000 kvm mer lokalyta jämfört med 2018 vilket innebär en ökning om drygt 50 procent. De största förändringarna sedan 2018 är kopplade till de mest lokalintensiva verksamheterna - daglig verksamhet och särskilt boende enligt LSS. Vissa lokalförändringar har dock skett även inom andra verksamheter:

- I 2018 års lokalbehovsplan konstaterades att HSL-organisationen, som då satt i Folkets hus, började bli trångbodd och var i behov av ny lokal. Idag har HSL-organisationen lämnat Folkets hus och finns på Stora Nygatan.
- 2018 angavs att nämnden var i behov av en mötesplats för personer inom socialpsykiatri. 2022 öppnade mötesplats Nydala.
- 2018 gjordes bedömningen att stödboendet Västra Skrävlinge skulle behöva ersättas eftersom lokalerna hade tillfälligt bygglov som löpte ut. 2022 lades stödboendet ned, dock utan att ersättas med ny lokal eftersom brukargruppen kunde rymmas på stödboendet på Bangatan.
- Under 2023 ställde verksamheten på Delsjöгатan om från LSS-boende för personer inom PK3 till renodlat boende för korttidsvistelse enligt SoL. Tidigare hade korttidsvistelse i förvaltningens regi bedrivits i samma lokaler som särskilt boende enligt SoL och i LSS-boenden.

Boende för barn och unga - LSS 9§8

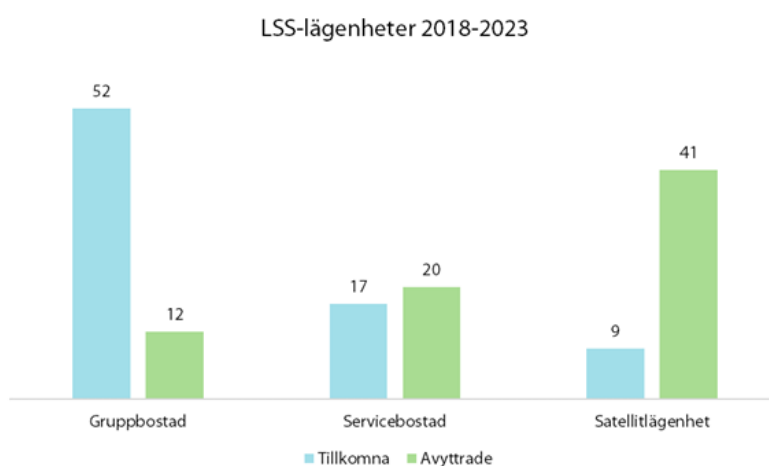
2018 hade nämnden 5 boenden för barn och unga enligt LSS i sitt bestånd. Sedan dess har ytterligare två

boenden öppnats. Det ena öppnades vintern 2022, det andra våren 2023. I 2018 års lokalbehovsplan fanns ingen planering för boende för barn och unga vilket överensstämde med det dåvarande behovet och tillgången till externa platser. Under senare år har dock efterfrågan ökat samtidigt som tillgången till externa platser har minskat vilket innebär att nämndens egna bestånd var i behov av utökning.

LSS-boende vuxna – LSS 9§9

I 2018 års lokalplanering bedömdes ett behov om 2–3 LSS-boenden per år. Behovet beskrevs framförallt gälla gruppboendestäder i lantlig och stimulanpassad miljö. Utbyggnaden avsåg ersätta befintliga LSS-boenden som på sikt inte bedömdes möta målgruppens förändrade behov av stöd och service samt möta den prognostiserade volymökningen. I planen lyftes även behovet av specialanpassade bostäder för att tillmötesgå behoven hos den mindre grupp brukare som behöver särskilda boendelösningar för att hantera vardagen och må bra. Denna typ av boenden behövde, då som nu, stora personalytor för att hantera de höga bemanningskraven, väl tilltagna gemensamma ytor och aktivitetsrum för att minska risken för stress och konflikter samt lokalisering i lugna, säkra och stimulanpassade miljöer med god tillgång till utomhusaktiviteter.

I 2018 års lokalbehovsplan planerades för öppnandet av 18 LSS-boenden med totalt 112 lägenheter mellan 2018 och 2021. Utfallet under perioden blev 9 nya boenden om totalt 54 lägenheter, alltså knappt hälften av vad som planerats. Under 2022 och 2023 öppnade ytterligare 4 boenden med 6 lägenheter vardera. Mellan 2018 och 2023 har således 78 LSS-lägenheter tillförts medan 73 har avyttrats. Som illustreras i grafen nedan är merparten, 66 procent, av de tillförda lägenheterna gruppboenden medan 56 procent av avyttringen är satellitlägenheter. Den förändring som skett inom lägenhetsbeståndet stämmer väl överens med den prognostisering och planering som framlades i 2018 års lokalbehovsplan. Där framgår att nämnden bedömde behovet av gruppboendestäder som ökande medan brukare med mindre stödbehov i högre utsträckning skulle komma att få sina behov avhjälpta genom boendestöd snarare än genom särskilda boenden så som satellitlägenheter.

Daglig verksamhet

I lokalbehovsplanen 2018 prognostiserades en årlig genomsnittlig ökning om 30 brukare för daglig verksamhet enligt LSS. I oktober 2018 hade 806 personer verkställt beslut om daglig verksamhet. I oktober 2023 var siffran 950. Detta innebär en genomsnittlig årlig ökning om 29 brukare. Utifrån det prognostiserade behovet 2018 bedömdes att en årlig anskaffning om två nya lokaler om ca 550–900 kvm per lokal skulle täcka volymutvecklingen. 2023 nyttjar daglig verksamhet 48 lokaler gentemot 32 år 2018. Under perioden har alltså 16 nya lokaler tagits i bruk, vilket motsvarar 2018 års lokalplanering om 2 nya lokaler per år.

Lokalkostnadsutveckling

Interna lokaler (stadsfastigheter)	2022	2023
Hyra (MNKR)	83	92
Yta (kvm)	48 272	55 418
kr/kvm	1 719	1 660

Externa lokaler	2022	2023
Hyra (MNKR)	129	138
Yta (kvm)	78 724	84 948
kr/kvm	1 639	1 625

	2019	2020	2021	2022	P 2023
Lokalkostnad i Mnr, exklusive ersättning till fristående aktörer.	202 333	215 130	229 925	239 383	254 742
Andel av nämndens totala kostnader, %	8,4	8,2	8,2	8,1	7,5

*Observera att i tidigare lokalbehovsplaner har lokalkostnadernas andel av driftsbudget angivits. Detta år anges lokalkostnadernas andel av totala kostnader.

Sedan 2019 har nämndens lokalkostnader ökat med i genomsnitt 6 procent årligen. Ökningen är delvis ett resultat av att nämndens verksamheter vuxit och av generella kostnadsökningar, men även av förändringar i beståndet. Som tidigare nämnts har nämnden till exempel de senaste åren avyttrat 41 satellitlägenheter medan 52 gruppbofastslägenheter har tillförts. En gruppbofastslägenhet innebär generellt sett betydligt högre lokalkostnader än en satellitlägenhet vilket bidrar till kostnadsutvecklingen.

Nyttjandegrad och effektiviseringspotential

Respektive nämnd ansvarar, utifrån sitt reglemente, för att säkra att de egna lokalerna nyttjas resurseffektivt.

LSS-verksamhet

Korttidsvistelse - LSS 9§6

Nämnden förfogar över 4 korttidsboenden med totalt 24 sängplatser. Ett nytt korttidsboende med 6 platser för barn och unga kommer öppna i början av 2024. Antalet sängplatser är dock inget bra mått på verksamhetens faktiska kapacitet som kan variera beroende på de aktuella brukarnas sammansättning, stödbehov och mående. Utformningen av de befintliga boendena i kombination med växande behov medför utmaningar för förvaltningen att skapa trygga grupper där arbetssätt och stimuli kan anpassas efter gruppens sammansättning. Ofta behöver miljön anpassas efter de brukare som är mest känsliga för stress och stimuli vilket leder till att boenden flera dagar i månaden endast kan ha en eller ett par brukare på plats samtidigt. Detta riskerar att leda till undanträngning av de med mindre behov med följden att varken brukaren eller dennes anhöriga får tillräcklig återhämtning, vilket i sin tur kan medföra negativa konsekvenser och öka de framtida behoven. I nuläget budgeterar förvaltningen med en genomsnittlig beläggning av tillgängliga sängplatser om cirka 75 procent. Med öppnandet av det nya korttidsboendet är

det nämndens förhoppning att undanträngningseffekterna kan minska och att den genomsnittliga beläggningsgraden kan öka till följd av utökade möjligheter för bättre anpassade grupp sammansättningar.

Lokalerna på Vombsjögården och Finnhult gård nyttjas under sommarmånaderna för koloniverksamhet för totalt 72 barn och unga. Verksamheterna är fullbelagda och samtliga sängplatser nyttjas. Under övriga delar av året används lokalerna till helg vistelse fredag till söndag enligt LSS 9§6. Även helg vistelsen är fullbelagd med 4 grupper per boende om 6 respektive 8 barn och unga som alternerar under månaden. Den totala kapaciteten för helg vistelse är 56 barn och unga. Under veckodagarna nyttjas lokalerna sporadiskt till daglig verksamhet, möten och konferenser. Det finns således möjligheter att under veckodagar nyttja lokalerna mer effektivt genom uthyrning till andra verksamheter.

Boende för barn och unga - LSS 9§8

Nämnden bedriver 7 boenden för barn och unga med totalt 20 lägenheter. I fyra boenden har de boende behov som inte gör det möjligt att nyttja samtliga platser varför den faktiska kapaciteten i dagsläget är 14 platser. Utifrån den faktiska kapaciteten har lägenheterna under 2023 haft en beläggningsgrad om cirka 94 procent. Utifrån det inkommande antalet ansökningar och insatsens utveckling över tid bedömer nämnden dock att det inte finns någon risk för att lägenheter kommer stå tomma under längre tid.

Boende för vuxna - LSS 9§9

Nämnden har totalt 907 lägenheter för vuxna enligt LSS 9§9. Av dessa är 424 grupp bostadslägenheter, 337 service bostadslägenheter och 144 är satellitlägenheter. Frånsett de undantagsfall där brukare lever i samborelationer eller med andra familjemedlemmar beräknas kapaciteten till en person per lägenhet. De senaste tre åren har beläggningsgraden ökat något - från i genomsnitt 94 procent 2021 till 97 procent 2023. Beläggningsgraden har dock varit på uppgång under året som inleddes med 38 lediga lägenheter och nio månader senare var siffran 18. Av dessa är 7 anvisningsbara medan resterade 11 är under renovering. Samtidigt uppgick kön till verkställighet i september 2023 till totalt 21 personer.

Tidigare har beläggningsgraden varit lägre bland satellitlägenheter jämfört med grupp- och service bostadslägenheter (95 kontra 98 procent). I takt med att satellitlägenheter avyttrats har dock beläggningsgraden ökat och i september 2023 var endast två satellitlägenheter anvisningsbara. Nämndens bedömning är att den nuvarande beläggningsgraden i beståndet som helhet gränsar till för hög. Beläggningsgraden varken kan eller bör vara 100 procent. I ett bestånd om drygt 900 lägenheter kommer alltid ett antal vara obeboeliga till följd av renovering, reparationer eller utflyttningsprocedurer. Nämnden har ett ansvar att säkerställa att alla med beslut om särskilt boende enligt LSS kan få det skyndsamt verkställt i ett boende anpassat efter den enskildes behov och önskemål. En högre beläggningsgrad skulle omöjliggöra en sådan matchning.

Kopplat till de förändrade behoven har antalet individer inom personkrets 3 minskat, från i genomsnitt 206 under 2021 till i genomsnitt 190 under andra halvåret 2023. Till följd av avyttring av satellitlägenheter och omställning av service bostadslägenheter till särskilt boende enligt SoL har det minskade antalet brukare inte lett till outnyttjade lokaler.

Sammantaget bedömer nämnden att nyttjandet av LSS-boenden är nära maximal kapacitet. Kön till verkställighet överskrider antalet lediga lägenheter samtidigt som visst utrymme krävs för att säkra verkställighetens kvalitet. Till följd av den begränsade efterfrågan på satellitlägenheter bedömer nämnden dock att fortsatt avyttring kommer ske i takt med att befintliga hyresgäster lämnar sina lägenheter. Nämnden bedömer även att fler enskilda lägenheter inom LSS PK3-beståndet kommer nyttjas för särskilt boende enligt SoL.

Daglig verksamhet enligt LSS 9§9

Kapaciteten i förvaltningens lokaler för daglig verksamhet bedöms utifrån en rad faktorer där verksamhetens inriktning, brukaren önskemål kopplade till vistelsetid, behov av stödpersonal och av lokal- och stimulanpassning utgör grunden. Den totala kapaciteten är alltså i hög grad beroende av brukarnas preferenser och behov vilket gör att den förändras över tid. Gällande nyttjandegrad har daglig verksamhet de senaste åren haft en kraftig tillströmning av brukare. Tilldelning av plats i befintliga verksamheter var under en längre tid en lösning för att, i brist på nya lokaler, verkställa nya beslut. Sedan en tid bedöms

förtätning i många fall inte längre möjlig lokalerna nyttjas till fullo under de tider på dygnet då verksamhet bedrivs. Förvaltningen har dock inlett ett analysarbete av hur nyttjandegraden och personalbehovet varierar under dagen. Analysen kommer att utmynna i översyn av schemaläggning och beläggning som kan komma att effektivisera lokalnyttjandet inom vissa verksamheter.

Förvaltningen har gjort flera försök att bedriva verksamhet även under kvällar och helger för att effektivisera lokalnyttjande och minska verksamheternas belastning. De nyligen framtagna resursfördelningsmodellerna har dock visat att kvällsöppna verksamheter har varit särskilt kostnadsdrivande samtidigt som efterfrågan hos brukargruppen är begränsad, varför försöken övergetts. Det finns därför möjlighet för andra aktörer att nyttja lokalerna under dessa tider. Sådan uthyrning skulle dock kräva noggrann planering vad gäller avtals- och bokningsförfarande.

Socialpsykiatri

Korttidsvistelse - SoL

Efterfrågan på korttidsplatser enligt SoL har ökat de senaste åren. Trots den ovan nämnda omställningen av LSS PK 3-boendet på Delsjöгатan till korttidsboende enligt SoL har den ökade efterfrågan inneburit att fler platser behöver köpas av externa utförare. Det ska dock poängteras att behovet och därmed nyttjandet av korttidsplatser fluktuerar över året. Detta innebär att kapaciteten under vissa månader understiger efterfrågan, vilket leder till externa placering alternativt kö till verkställighet, medan kapaciteten andra månader överstiger behovet. Sett över 12 månader understiger dock nyttjandet den bedömda kapaciteten.

Utöver den volymmässiga ökningen har en liknande utvecklingen som inom boende enligt LSS blivit alltmer påtaglig. Brukarbehoven har blivit mer komplexa och behovet av nära tillgång till stöd och service har blivit större. Detta har bland annat inneburit att delar av korttidsbeståndet inte matchar brukarnas behov varför nämnden under 2023 avvecklat 4 lägenheter där avståndet till personalgrupper var allt för stort i förhållande till stödbehovet. Diskrepansen mellan brukarnas behov, den aktuella nyttjandegraden och lokalernas lokalisering och utformning har medfört att det under året har uppstått kö till verkställighet som inte bedöms kunna avhjälpas genom externa placeringar.

Särskilt boende - SoL

Särskilt boende enligt SoL är en permanentbostad varför kapacitet och nyttjandegrad beräknas på samma sätt som särskilt boende enligt LSS - en lägenhet, en plats. De två boendena med totalt 32 lägenheter avsedda för insatsen är fullbelagda varför övriga brukare med verkställighet inom kommunen anvisas lägenheter inom nämndens LSS-bestånd. På så sätt nyttjas nämndens boendebestånd på ett effektivt vis och på sikt är målsättningen att lämpliga LSS PK3-boenden helt ställs om till särskilda boenden enligt SoL. Omställningen bör dock ske stegvis och inte på bekostnad av nuvarande boendes rätt till en stabil och långsiktig bostad.

Stödboende - SoL

Beläggningsgraden på nämndens två stödboende var tidigare låg varför verksamheterna slagits samman och endast bedrivs på Bangatan. Verksamheten har totalt 10 platser varav 7 nyttjas för tillfället.

Handkraft

Handkraft har sedan pandemirestriktionerna upphört sett en stadigt ökande efterfrågan. Under hösten 2023 var 120 personer aktiva i verksamheten, jämfört med 94 i början av året och 80 under 2022. De nuvarande lokalerna, som måste lämnas innan 2025, har en maxkapacitet om 60 samtida deltagare vilket inrymmer den nuvarande efterfrågan eftersom de flesta deltagare endast efterfrågar deltidssysselsättning. Verksamheten bedrivs dagtid under vardagar. Då lokalen innehåller ett flertal maskiner krävs kompetens och utbildning i säkerhet och hantering för användandet vilket behöver tas i beaktande om behov finns av att även nyttja lokalerna under kvällar och helger.

Boendestöd

Nämndens boendestödjare kommer de närmaste åren behöver fler kontors- och samlingslokaler strategiskt placerade runt om i staden för att snabbt och effektivt kunna bistå den växande brukargruppen.

På sikt ser förvaltningen möjligheter att samnyttja lokaler med hälsa- vård och omsorgsnämndens hemtjänstverksamhet vilket skulle kunna effektivisera stadens lokalnyttjande och sänka kostnader. Samtal om samnyttjande är påbörjade och vidare analyser av behov och förutsättningar kommer fortsätta under det kommande året.

Bedömning av framtida lokalbehov

Vilka faktorer påverkar nämndens lokalbehov?

Nämndens lokalbehov påverkas av en mängd omvärldsfaktorer. Dessa inkluderar befolkningsutveckling, stadens demografiska sammansättning, lagstiftning, praxis, policybeslut, arbets- och bostadsmarknad och närliggande kommuners verksamhetsutbud. Därtill finns en viss ömsesidig påverkan mellan nämndens insatser. Till exempel kan brist på permanenta boendeplatser för barn och unga leda till tillfälliga placeringar på korttidsboenden, vilket minskar tillgången till korttidsplatser. Detsamma gäller boenden för LSS-brukare som i väntan på tillgängliga lägenheter anvisas plats inom SoL-beståndet. Lokalbehovet av en insats kan på så vis också påverka tillgången till lokaler för en annan insats.

Sedan 2018 har andelen Malmöbor med insatser från funktionsstödsförvaltningen ökat från 0,79 procent till 1,02 procent. Den största ökningen har skett inom SoL där andelen Malmöbor med insatser stigit från 0,25 procent 2018 till 0,40 procent 2023 medan andelen med LSS-insatser är oförändrad under perioden (0,61 procent). Det totala antalet LSS-insatser tycks alltså följa stadens befolkningsutveckling. Den primära förklaringen till detta är att befolkningsandelen med daglig verksamhet har ökat markant under perioden. Inom övriga LSS-insatser har endast mindre förändringar i förhållande till befolkningsutvecklingen skett. Avseende den ökande andelen av befolkningen med SoL-insatser är boendestöd särskilt drivande och har ökat från i genomsnitt 508 brukare 2018 till 865 brukare 2023. Insatsen i sig påverkar inte nämndens behov av verksamhetslokaler eftersom insatsen utförs i det egna hemmet. Däremot bedömer nämnden att ökningen inom boendestöd har minskat efterfrågan av vissa lokalberoende insatser så som särskilt boende enligt LSS och i viss mån särskilt boende enligt SoL.

Utöver ovan påverkas nämndens lokalbehov av förändringar i målgruppen. I Skåne har antalet personer som diagnostiseras med olika typer av psykiska funktionsnedsättningar ökat kraftigt de senaste 10 åren. Särskilt stor är ökningen bland personer mellan 0–19 år och mellan 20–29 år. Inom dessa åldersgrupper har antalet neuropsykiatriska diagnoser nästan fördubblats mellan år 2010 och 2020. I åldersgrupperna 30–39 och 40–49 har diagnoserna ökat med 76 respektive 61 procent. En liknande utveckling kan ses i många delar av landet. Förklaringarna till ökningen är inte helt klarlagd men bedöms inte i första hand bero på att en större andel av befolkningen har autism eller andra psykiska funktionsnedsättningar, utan att fler diagnostiseras till följd av förbättrad medicinsk kunskap, förändrade kriterier och en större benägenhet att utreda. Oavsett orsak får förändringarna till följd att fler personer än tidigare kan vara berättigade någon av förvaltningens insatser.

Möjlig kopplat till ökningen av neuropsykiatriska diagnoser är den prognostiserade elevutvecklingen på stadens anpassade grund- och gymnasieskolor. Sedan 2018 har antalet malmöelever i den anpassade gymnasieskolan ökat från 200 till omkring 240. Gymnasieförvaltningen prognostiserar att ökningen kommer fortsätta och nå sin topp under 2028 då 340 elever förväntas gå i anpassad gymnasieskola i Malmö. Elevutvecklingen har sannolikt en påverkan på behovet av flera nämndens insatser. I dagsläget följs endast antalet elever som går direkt från avslutade studier på anpassad gymnasieskola till daglig verksamhet men nämndens bedömning är att även andra insatser kommer påverkas av det kraftigt ökande elevantalet.

Utöver ovanstående är förändrade behov hos målgruppen en viktig faktor som påverkar behovet av verksamhetslokaler. Sådana förändringar består delvis i att åldersstrukturen förändras. Nämndens insatser är ofta livslånga och bör anpassas i takt med individens behov och förutsättningar. Äldre brukare kan ha andra behov och önskemål kopplat till sitt boende än yngre brukare. Personer som passerat pensionsålder och därmed inte längre har rätt till daglig verksamhet kan vara i behov av andra typer av insatser och aktiviteter för att vara delaktiga i samhällslivet och garanteras goda levnadsvillkor. Utöver behovsförändringar kopplade till att brukare åldras och att vissa insatser därmed öppnas upp eller stängs ned påverkas lokalbehovet av förändringar i nytillkomna brukares behov. De nyligen genomförda behovsbedömningarna visar att nya brukare inom boende enligt LSS, inflyttade under de senaste två åren, generellt sett har större stödbehov än befintliga brukare. En liknande utvecklingen beskrivs även inom andra insatser.

Utöver dessa mer generella faktorer behöver varje lokalnyttjande insats analyseras utifrån dess särskilda förutsättningar, volym- och behovsförändringar, samt utifrån hur efterfrågan på en särskild insats kan komma att påverka andra insatser framåt. En ungdom som idag spenderar tid på ett korttidsboende kommer sannolikt senare i livet ha daglig verksamhet, personlig assistans, eller bo på ett LSS-boende. Volymförändringar inom en insatskategori kommer därför på sikt påverka även andra insatser.

LSS-verksamhet

Korttidsvistelse - LSS 9§6

Av de med beslut om korttidsvistelse är 80 procent 21 år eller yngre. Utifrån åldersstrukturen är befolknings-, men framförallt behovsutvecklingen, inom de yngre åldersgrupperna grundläggande för att prognostisera volymutveckling och lokalbehov för insatsen. Eftersom målgruppen därtill i relativt stor utsträckning överlappar med eleverna på stadens anpassade grund- och gymnasieskolor tas även hänsyn till elevutvecklingen. Hur stor andel av den prognostiserade ökningen inom den anpassade skolan som har behov av korttidsvistelse är i nuläget svårt att bedöma men från 2020 till 2023 syns en volymökning bland personer i gymnasieålder som i stort sett motsvarar samma periods elevutveckling i den anpassade gymnasieskolan.

Utöver omvärldsfaktorer påverkas det framtida lokalbehovet av förvaltningens möjligheter att nyttja befintligt bestånd effektivt. Som tidigare nämnts beror den faktiska kapaciteten i korttidsboende av förutsättningarna att skapa brukarsammansättningar som möjliggör för så många samtida boende som möjligt med bibehållen kvalitet. Genom öppnandet av det nya korttidsboendet bedömer förvaltningen därför att den totala kapaciteten inte bara kommer öka genom att nya platser tillförs, utan även till följd av att brukarsammansättningarna blir effektivare och att beståndet som helhet därmed kan nyttjas mer effektivt.

Boende för barn och unga - LSS 9§8

Ur ett befolkningsperspektiv är det ytterst få barn och unga som har boende enligt LSS 9§8. Under 2023 har i genomsnitt 14 personer haft insatsen varav 12 har bott på kommunala boenden. Medelåldern bland de boende är 16 år och endast ett fåtal med insatsen är barn under 15 år. De små volymerna gör att befolkningsprognoser blir ett trubbigt verktyg för lokalbehovsanalys. Det krävs väldigt särskilda och på befolkningsnivå mycket ovanliga förutsättningar för att barn och unga ska vara i behov av särskilt boende och förvaltningen arbetar aktivt tillsammans med vårdnadshavare för att den enskilde ska kunna bo kvar i det egna hemmet. Snarare är att titta på vilka faktorer som bidrar till volymökningen inom insatsen är det därför mer relevant att analysera faktorer som ökar möjligheterna att bo kvar i det ordinära boendet.

Erfarenhet visar att god tillgång till anhörigstöd, korttidsvistelse, helg- och kolloverksamhet, avlösarservice och ledsagning utifrån brukarens och anhörigas behov och önskemål förbättrar förutsättningarna för en mer hållbar vardag i det egna hemmet. Nämndens huvudsakliga prioritering är därför att utveckla och stärka dessa förebyggande insatser. Vidare kan lagändringen om stärkt rätt till personlig assistans, som trädde i kraft i januari 2023, komma att påverka förutsättningarna för att bo kvar i det egna hemmet. Lagändringen innebär bland annat ett minskat föräldransvar vilket förväntas öka tillgången till assistans och därmed minska belastningen för brukaren och dess anhöriga. Förvaltningen har i dagsläget svårt att bedöma i vilken utsträckning, och i så fall när i tid, lagens implementering kommer leda till att färre barn och unga är i behov av permanent boende. Bedömningen är snarare att satsningar på insatser som avlastar, på föräldra- och anhörigstöd, i kombination med lagändringen, på sikt kommer leda till en mer hållbar situation för brukare och anhöriga, vilken kan motverka att flytt till särskilt boende blir nödvändigt. I de fall där behov av särskilt boende likväl finns måste framtida boenden uppnå barnkonventionens intentioner och i alla avseenden ha barnens bästa i åtanke. Detta innebär, bland annat, små, trygga och hemtrevliga boenden med välplanerade gemensamhetsutrymmen och utemiljöer.

Boende för vuxna - LSS 9§9

För att prognostisera lokalbehovet kopplat till boende enligt LSS 9§9 sammanväger nämnden en rad faktorer. Befolkningsutvecklingen är en av dessa. I Malmö bor cirka 0,3 procent av invånarna över 18 år på ett LSS-boende. Andelen skiljer sig dock mellan olika åldersgrupper. Bland yngre personer mellan 22–

29 år har 0,26 procent insatsen medan andelen 50–59-åringar är 0,43 procent, motsvarande 17 personer fler per 10 000 invånare. För att möta lokalbehovet är det därför viktigt att analysera befolkningsutvecklingen inom olika åldersgrupper.

De senaste åren har utvecklingen inom LSS-boende dock inte följt befolkningsutvecklingen. Malmös befolkning över 18 år har ökat med drygt 1 procent årligen sedan 2018 medan antalet brukare varit relativt konstant. Nämnden ser flera förklaringar detta. En viktig faktor är förändrade handlägningsförfarande i kombination med förändrade behov hos målgruppen. Många i målgruppen som tidigare sökt och beviljats LSS-boende har under senare år i högre utsträckning sökt och beviljats boendestöd i eget boende, alternativt särskilt boende enligt SoL. Denna tendens synliggörs bland annat i att antalet personer med LSS-boende PK3 har minskat med 9 procent de senaste två åren samtidigt som boendestöd har ökat med 24 procent och särskilt boende enligt SoL har ökat 9 procent under samma period. Av personer som flyttat till LSS-boende under de senaste två åren har knappt 3 procent tillhört PK3 medan gruppen utgör 19 procent av det totala antalet brukare inom LSS-boende. Trenden visar alltså att antalet brukare med LSS-boende PK3 minskar och att målgruppen sannolikt i högre grad får sina behov tillgodosedda genom boendestöd och andra SoL-insatser.

Trots att det totala antalet brukare med särskilt boende enligt LSS inte ökar medför utvecklingen förändrade lokalbehov. Många i brukargruppen som idag beviljas boendestöd beviljades tidigare LSS-boende i satellitlägenheter. De senaste åren har nyinflyttningen till satellitlägenheter varit i det närmaste obefintlig varför förvaltningen har avyttrat delar av beståndet. Samtidigt innebär utvecklingen att en större andel av de 30 till 50 personer som årligen får nytt beslut om särskilt boende enligt LSS har behov som bäst tillgodoses i gruppboendestäder eller väl anpassade serviceboenden. De senaste två åren har samtliga Malmöbor med nytt beslut om LSS-boende bedömts ha behov av gruppboendestäder alternativt serviceboendestäder. Sammantaget ställer utvecklingen nya krav på nämndens LSS-boenden där beståndet över tid kommer behöva fortsätta anpassas efter målgruppens förändrade behov. Ur ett lokalperspektiv är det därför inte i första hand den totala volymutvecklingen utan brukargruppens förändrade behov som dikterar utbyggnadsbehovet.

Utifrån dessa behovsförändringar, där en allt större andel av målgruppen tillhör PK1 och har autismspektrumdiagnoser, ser nämnden även ett ökat behov av gruppboenden i stimulerande miljöer med begränsade bullernivåer och visuellt påfrestande omgivningar. Nämnden menar därför att den största delen av planperiodens utbyggnad bör uppföras i lantliga eller på andra sätt stimulerande miljöer. Att hitta tomter som överensstämmer dessa brukarbehov är och kommer bli en allt större utmaning i den tätade staden.

Daglig verksamhet - LSS 9§10

Sedan 2020 har det genomsnittliga antalet brukare ökat med drygt 40 per år, motsvarande en total ökning om nästan 15 procent. Under samma period har Malmös totala befolkning i arbetsför ålder ökat med drygt 4 procent. Utvecklingen inom daglig verksamhet överskrider alltså befolkningsökningen vilken gör att den demografiska utvecklingen brister som prognosverktyg. Nämndens förklaringar till utvecklingen, vilka också ligger till grund för planperiodens volymprognoser, utgörs därför i första hand av andra förändringar i kommunen och i omvärlden.

För det första bedöms volymutvecklingen kunna härledas till tidigare nämnda ökning av personer som diagnostiseras med psykiska funktionsnedsättningar vilket innebär en större målgrupp som kan vara berättigade insatsen. Sannolikt finns dock inte en rak korrelation mellan ökad diagnostisering och volymökningar inom daglig verksamhet. En person med till exempel autismspektrumdiagnos har per automatik inte behov av nämndens insatser. Behovet uppstår snarare som ett resultat av fysiska och kognitiva förutsättningar i relation till omvärldens stöd, krav och förväntningar. Behovet av daglig verksamhet påverkas till exempel av målgruppens möjlighet att hävda sig på den ordinarie arbetsmarknaden, av tillgång till andra sociala arenor och utbildningsmöjligheter inom exempelvis Komvux och folkhögskola. När kraven höjs och tillgången till alternativa vägar till försörjning minskar, ökar också behovet av daglig verksamhet. Behovet av insatser är därför inte endast knuten till antalet personer med funktionsnedsättningar utan påverkas också i hög grad av omvärldens utformning. Ett konkret exempel är interna regelförändringar hos Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen som har försvårat förvaltningens arbetsnärmande arbete och gör att det krävs mer och tar längre tid för den

enskilde att ta del av arbetsmarknadsinsatser.

En andra och möjligen sammankopplad förklaring till utvecklingen, är ökningen av elever inom den anpassade skolan. Sedan 2020 har antalet elever i den anpassade gymnasieskolan ökat med 24 procent och beräknas öka med ytterligare 39 procent till 2028. De senaste åren har i genomsnitt 55 procent av samtliga avgångselever från staden anpassade gymnasieskolor beviljats daglig verksamhet. Det har inneburit att omkring 30 elever årligen gått direkt från skola till daglig verksamhet. Utifrån antagandet att en lika stor andel av avgångseleverna beviljas daglig verksamhet under planperioden kommer antalet växa till omkring 45 årligen från och med 2026. Utifrån ett lokalbehovsperspektiv är detta en signifikant ökning som bör beaktas i verksamhetsplaneringen.

Socialpsykiatri

Korttidsvistelse - SoL

Antalet personer med beslut om korttidsvistelse enligt SoL är på uppgång. Sedan 2020 har antalet verkställda dygn ökat med 66 procent där en allt mindre del av verkställigheten sker hos externa aktörer. Detta beror delvis på att det tidigare LSS PK3-boendet på Delsjögatan har ställts om till att nu endast nyttjas av personer korttidsbeslut enligt SoL vilket ökar nämndens kapacitet, men också på förändrade behov hos målgruppen. Behovet av korttidsplatser påverkas även av ett ökande antal korttidsdygn per person. Ökningen beror i många fall på att personer som hade kunnat skrivas ut från korttidsboendet blir kvar en längre tid följd av att vederbörande saknar egen bostad.

På längre sikt kan samsjuklighetsutredningen som presenterade sitt slutbetänkande i januari 2023 komma att påverka volymutvecklingen. Däri föreslås hur en ny tvångsvårdslagstiftning ska utformas när det gäller personer som har skadligt bruk eller beroende. Andra förslag är att all behandling av skadligt bruk och beroende ska vara ett ansvar för regionernas hälso- och sjukvård, att socialtjänstens ansvar för personer med skadligt bruk och beroende ska förtydligas samt att det blir obligatoriskt för kommuner och regioner att gemensamt bedriva en samordnad vård- och stödverksamhet för personer med särskilt stora samordningsbehov. Sammantaget innebär reformen att kommunerna kommer behöva ställa om sin verksamhet från behandlingsfokus till att utveckla sociala stödinsatser. Lagändringarna föreslås träda i kraft i januari 2026 och stegvis implementeras under en femårsperiod. Det är för tidigt att fastslå förslagets påverkan på funktionsstödsnämndens verksamhet men bedömningen är att reformen kommer innebära snabbare utskrivning från heldygnsvården, vilket kan komma att innebära en ökad efterfrågan på korttidsvistelse och särskilt boende enligt SoL. I nuläget gör nämnden inga prognosjusteringar utifrån utredningens förslag men följer utvecklingen noggrant varför framtida prognoser kan komma att påverkas.

Särskilt boende - SoL

Antalet personer med särskilt boende enligt SoL i kommunal regi har ökat kraftigt de senaste åren. Sedan 2018 har det genomsnittliga antalet brukare ökat från 20 till 45 vilket motsvarar en ökning om 125 procent. Som tidigare beskrivits bedöms ökningen delvis bero på förändringar i myndighetstillämpningen där personer som tidigare beviljades boende enligt LSS nu i högre utsträckning får sina behov tillgodosedda genom SoL-boende. Vidare härleds ökningen till prejudicerade domar där kammarrätten fastslagit att personer under utslussning från rättspsykiatrisk vård har rätt till särskilt boende enligt SoL eftersom stödinsatser i det egna hemmet, så som boendestöd och hemtjänst, inte varit tillräckliga för att försäkra den enskilde skäliga levnadsvillkor.

Boendestöd - SoL

I oktober 2020 hade 616 personer boendestöd och tre år senare, i oktober 2023, hade antalet ökat till 914. Trots den kraftiga ökningen är andelen Malmöbor med boendestöd, 0,22 procent, fortsatt betydligt lägre än genomsnittet för riket där 0,34 procent av befolkningen har insatsen. Nämndens bedömning är att andelen Malmöbor med boendestöd över tid kommer närma sig rikssnittet varför fortsatta volymökningar är att vänta. Ur ett lokalperspektiv innebär den snabba utvecklingstakten dock endast begränsat ökade lokalkostnader eftersom insatsen utförs i det egna hemmet. Volymökningen medför däremot ett ökat personalbehov vilket kräver fler samlingspunkter för medarbetarna.

Mötesplatser

Det finns en stor efterfrågan på mötesplatser för socialpsykiatrins målgrupper. Efterfrågan och behovet har vuxit på senare år, bland annat till följd av förändringar inom Region Skåne och andra myndigheter som till exempel inneburit nedläggning av psykiatrisk dagvård.

Handkraft

Efterfrågan av verksamheterna inom Handkraft har ökat de senaste åren. På bara ett år har antalet deltagare ökat med 50 procent. Ökningen förväntas dock avta något eftersom en del av det senaste tidens ökning bedöms bero på en återgång efter coronapandemin.

Hur ser det förväntade lokalbehovet ut framöver?

LSS-verksamhet

Korttidsvistelse - LSS 9§6

Nutid 2025–2030

På nämndens 4 korttidsboenden beräknas 5 500 dygn korttidsvistelse ha utförts fördelat på 112 brukare under 2023. Detta innebär ett genomsnitt om 49 dygn per brukare och år. Fram till 2025 prognostiserar nämnden att brukarutvecklingen kommer öka något jämfört med tidigare år vilket skulle innebära att i genomsnitt 119 brukare har insatser på nämndens boenden 2025. Vidare bedömer nämnden att antalet dygn per brukare kommer öka de kommande åren till följd av att den utökade kapaciteten medför möjlighet till effektivare gruppsammansättningar och minskande undanträngningseffekter.

År 2030 är bedömningen att cirka 7 400 dygn utförs fördelat på i genomsnitt 130 brukare. Detta skulle innebära en årlig ökning under perioden med cirka 2,5 brukare och 140 dygn. En osäkerhetsfaktor i prognosen är i vilken omfattning det ökande elevantalet i stadens anpassade skolor kommer ha för volymutvecklingen. I nuläget prognostiseras endast för en mindre påverkan men detta kan komma att revideras när kunskapsläget förbättras.

Eftersom nämnden i början av 2024 öppnar ett korttidsboende för barn och unga beräknas ingen vidare utbyggnad bli nödvändig under perioden utan det utökade behovet bedöms kunna rymmas inom befintligt bestånd. Under perioden ser dock nämnden att utökning av koloni- och helgvistelseverksamheten kan komma att bli aktuell. Båda insatserna är i nuläget fullbelagda och en utökning skulle vara till stor nytta för både brukare och anhöriga. Eftersom lokalerna på Vombsjögården inte är anpassade för att bedriva fullgod verksamhet året runt och är i behov av renovering har förvaltningen undersökt utbudet av ersättningsfastigheter under tiden renovering pågår. En fastighet som möter målgruppens behov har identifierats och skulle behovet kvarstå efter att renoveringen av Vombsjögården är genomförd kan även långsiktig förhyrning bli aktuell. Detta skulle öka kapaciteten för helgvistelse och kollo med cirka 50 procent vilket det bedöms finnas behov av och underlag för.

Närtid: år 2031–2034

Utifrån antagandet att behovet av dygn per brukare är oförändrat under planperioden och att en förbättrad och mer effektiv gruppsammansättning kan uppnås genom öppnandet av det nya korttidsboendet bedömer nämnden att maxkapacitet uppnås kring år 2032 varvid behov av ytterligare boende uppstår. Under förutsättning att ytterligare en kollo- och helgvistelseverksamhet öppnar bedömer nämnden att inga ytterligare utökningar krävs under perioden.

Långsiktig utblick år 2035 och framåt

Nämndens bedömning är att korttidsvistelsens olika verksamhetsformer fortsatt kommer vara av stor vikt för både brukare och anhöriga. Målsättningen är att utveckla insatser och åtgärder som ger stöd och avlastning och utforma dessa så att de möter och även förebygger den enskildes behov. Nämnden menar därför att fortsatta satsningar på både korttidsboenden och på kollo- och helgverksamhet bör prioriteras.

Boende för barn och unga – LSS 9§8

Nutid: år 2025–2030

Som nämnts är det en försvinnande liten andel av Malmös barn och unga som bor på något av stadens boende enligt LSS. Demografisk utveckling och andra omvärldsförändringar är därför inte till stor hjälp för att prognostisera det framtida behovet. Istället utgår prognosen från den befintliga åldersstrukturen samt det historiska inflödet. Förvaltningens boenden har, utifrån befintliga brukares behov, en total kapacitet om 14 platser. Ytterligare ett boende med 2 platser beräknas öppna i slutet av 2024. Av de 13 barn och unga som i dagsläget bor på stadens boende förväntas 5 avsluta skolgången mellan 2025 och 2027 varefter de ska erbjudas andra boendelösningar. Under 2028 och 2029 väntas ytterligare 7 av de befintliga brukarna avsluta skolan och söka ny bostad. Utifrån antagandet att de senaste årens genomsnittliga inflöde om 3 brukare per år fortsätter över perioden kommer detta innebära att förvaltningen har en kapacitetsbrist om 3 platser från 2027 och framåt. Från och med 2027 prognostiserar nämnden därför för behov av ytterligare utbyggnad av ett boende som har kapacitet för minst 3 barn och unga.

Den totala kapaciteten inom det befintliga beståndet är dock beroende av de boendes behov av stöd och stimulanpassning. Skulle framtida brukare ha lägre behov av stöd och stimulanpassning än de befintliga finns möjlighet att inrymma den prognostiserade volymökningen inom det befintliga beståndet. Behovet av utbyggnad är därför inte endast avhängt volymförändringar utan även framtida brukares behov, vilket försvårar lokalplaneringen.

Närtid: år 2031–2034 och långsiktig utblick

Eftersom behovet av boende för barn och unga är litet och på många sätt beroende av individuella omständigheter blir längre prognoshorisonter ovissa. Nämndens ambition är att genom väl utformade förebyggande insatser riktade till både anhöriga och den enskilde förbättra förutsättningarna för målgruppen att bo kvar i det egna hemmet. I de fall där särskilt boende ändå är nödvändigt bör förvaltningen vara rustad för att skyndsamt och på bästa sätt möta målgruppens behov. För att uppnå detta och samtidigt bibehålla ett effektivt lokalnyttjande bör utbyggnaden av boende för barn och unga vara mångsidig och flexibel. Det innebär att boenden för barn och unga bör utformas så att de kan ställas om för nyttjande av andra målgrupper och insatser utan att göra avkall på den småskalighet, hemtrevlighet och trygghet som ska utmärka boenden för barn och unga.

Boende för vuxna – LSS 9§9

Nutid: år 2025–2030

Som beskrivits är insatsens målgrupp och nämndens bestånd i förändring. Det totala antalet brukare har under en längre tid varit relativt konstant medan behoven kopplade till såväl stöd och service som till lokaler har förändrats - behovet av satellitlägenheter och av servicelägenheter för personer inom PK3 har minskat medan behovet av gruppboendelägenheter har ökat i motsvarande omfattning.

Sedan 2018 har nämnden årligen avyttrat i genomsnitt 7 satellitlägenheter på grund av bristande efterfrågan. Vidare har antalet brukare i PK3-bostäder minskat med omkring 8 per år de senaste två åren. Omkring 80 procent av kommunens PK3-boenden är servicebostäder, 12 procent är satellitlägenheter och cirka 8 procent är gruppboendelägenheter. Detta innebär att det till största del är servicebostäder som har tillgängliggjorts medan det till största del är gruppboendelägenheter som efterfrågas. Nämndens bedömning är att utvecklingen kommer fortsätta och prognostiserar en årlig minskning om 10 personer från serviceboenden och satellitlägenheter. Det totala antalet brukare med särskilt boende enligt LSS prognostiseras dock förbli konstant till följd av en prognostiserad ökning bland brukare inom PK1 med behov av i första hand gruppboendelägenheter.

För perioden innebär detta att det totala lokalbehovet bedöms vara konstant. Däremot kommer nämnden behöva fortsätta anpassa beståndet efter de förändrade behoven. Eftersom den maximala kapaciteten i nämndens gruppboendelägenheter är nådd innebär varje extra brukare med behov av gruppboendelägenheter ett behov av utökad bestånd. Detta medför ett prognostiserat årligt behov om 10 gruppboendelägenheter under perioden, plus utbyggnad för den delen av kön som i nuläget inte kan verkställas på grund av brist på tillgängliga gruppboendelägenheter. Denna uppgår till 10 brukare.

Sammantaget gör nämnden bedömningen att 70 gruppstadslägenheter behöver tillföras under perioden, motsvarande nästan 12 lägenheter per år. Under perioden finns för närvarande planerat för tre konkreta objekt som ska bli gruppstadslägenheter om totalt 16 lägenheter. Därtill har förvaltningen fått nämndens uppdrag att fortsätta projekteringen för utbyggnad av gruppstadslägenheter på totalt 5 specifika tomter. Skulle samtliga dessa projekt genomföras under perioden innebär det en utbyggnad om totalt 46 gruppstadslägenheter fördelat på 8 boenden. Utifrån det prognostiserade behovet om 70 gruppstadslägenheter medför detta ett kvarvarande utbyggnadsbehov om 24 lägenheter under perioden.

Lokalbehov 2025–2030	
Antal personer i kö till gruppstadslägenhet	10
Volymutveckling gruppstadslägenhet	60
Totalt behov	70
Planerad utbyggnad 2025–2030	46
Totalt behov	70
Planerad utbyggnad 2025–2030	46
Kvarvarande utbyggnadsbehov 2025–2030	24

Den pågående analysen av de genomförda behovsbedömningarna kan dock komma att förändra utbyggnadsbehovet något. Analysen är inte färdigställd men preliminära resultat tyder på att det finns personer som för närvarande bor i gruppboenden men har behov som bättre motsvaras i serviceboenden eller satellitlägenheter. Det finns även ett antal brukare som har arbetat upp sina förmågor till en grad där särskilt boende enligt LSS inte längre bedöms nödvändigt för att möta den enskildas behov. Beroende på omfattning och förutsättningarna att genomföra flyttar kan detta innebära att fler gruppstadslägenheter blir tillgängliga, vilket kan leda till att det totala utbyggnadsbehovet minskar. För att möjliggöra boendekarriärer, oavsett om de innebär intern- eller externflyttar, krävs ett långsiktigt, systematiskt och strategiskt arbete med brukarnas behov och preferenser i fokus. En LSS-bostad är brukarens hem varför en flytt inte kan genomföras om detta inte är dennes uttryckliga vilja. För att minska risken för inläsningseffekter och för att förvaltningen tillhandahåller mer stöd och service än den enskilde är i behov av bör dock förvaltningen skapa förutsättningar för flytt till alternativa boendeformer och informera om vad sådana skulle innebära för den enskildes möjligheter till självständighet. Förvaltningen har påbörjat analysen av hur stort behovet och efterfrågan är av förändrade boendeformer och hur en organisation som möjliggör detta kan se ut.

Närtid: år 2031–2034

Utifrån nuvarande kunskapsläge prognostiserar nämnden att utvecklingen beskriven ovan kommer fortsätta även in över nästa decennium. Nämnden kommer därför behöva fortsätta omställningen av det interna beståndet – från service- och satellitlägenheter, till gruppstadslägenheter. Vidare beräknas inte det prognostiserade utbyggnadsbehovet mellan 2025–2030 sänka beläggningsgraden inom nämndens gruppboenden. Lägre beläggning hade skapar förutsättningar för bättre och mer effektiva anvisningar som i högre grad utgår från brukarens behov. I nuläget står omkring 100 brukare på den interna byteskön. Med lägre beläggning ökar deras chanser att få en bostad som passar deras nuvarande livssituation och behov. Därtill skapas förutsättningar för effektivare kompetensnyttjande där personalgrupper kan specialisera sig på mer specifika funktionsnedsättningar, demenssjukdomar och sociala behov, samtidigt som mer enhetliga brukargrupper möjliggör för effektivare bemanningsplanering. Utifrån detta menar nämnden att den långsiktiga utbyggnadsstrategin bör eftersträva en sänkt beläggningsgrad.

Långsiktig utblick år 2035 och framåt

På längre sikt förväntas stadens befolkningsökning få visst genomslag även på det totala antalet brukare. De senaste åren har andelen Malmöbor med insatsen sjunkit kontinuerligt och förväntas fortsätta göra så en tid framöver. På lång sikt bör andel dock stabiliseras vilket skulle innebära att insatsens utveckling närmare korrelerade med stadens befolkningsutveckling. Malmös befolkning prognostiseras uppgå till en halv miljon kring år 2050, en ökning med nästan 140 000 jämfört med idag. Det innebär att även om andelen Malmöbor med insatsen fortsätter sjuka de kommande 10 åren kommer det långsiktiga behovet av nya LSS-boenden vara fortsatt stort. Nämnden vill därmed belysa vikten av att staden i tidiga skeden av exploatering och markanvisning planerar för utbyggnad och möjliggör för alla Malmöbor att ha en bostad anpassad efter deras preferenser, behov och förutsättningar. LSS-boenden bör, liksom andra typer av boenden, planeras för i hela kommunen, om det så handlar om Nyhamnen, Jägersro, Amiralsgatan eller Tygelsjö.

Daglig verksamhet – LSS 9§9

Nutid: år 2025–2030

I november 2019 hade 803 Malmöbor dagligverksamhet. 4 år senare, i november 2023, hade antalet vuxit till 972 - en ökning om i genomsnitt 42 personer per år. Nämndens bedömning är att ökningen kommer fortsätta i likande takt under 2024 och 2025 för att sedan tillta fram till 2030. Den stegrande ökningen beror på växande avgångsklasser från den anpassade gymnasieskolan.

Från januari 2025 till december 2030 prognostiserar nämnden att det totala brukarantalet kommer öka från 1 013 till 1 333. Detta innebär en genomsnittlig årlig ökning om 53 brukare. För att den relativt stora prognostiserade ökningen ska kunna verkställas och samtidigt vara hållbar utifrån ett lokalanskaffningsperspektiv menar nämnden att den framtida anskaffningen bör utgöras av företrädesvis större objekt med plats för flera samtida brukare och verksamheter. För närvarande deltar i genomsnitt 12 brukare i varje verksamhet. Genom att anskaffa större lokaler kan större grupper formas utan att detta påverkar kvalitén. Utifrån förutsättningen att större verksamhetsgrupper möjliggörs bedömer nämnden att behovet uppgår till mellan 3–4 verksamheter per år under planperioden. Behovet av verksamheter kan dock inte direkt översättas till antal lokaler. Förvaltningen bedriver inte sällan flera verksamheter i samma fastighet varför det prognostiserade lokalbehovet snarast är beroende av de specifika lokalernas storlek och utformning.

I det tidigare nämnda analys- och utvecklingsarbete som pågår inom daglig verksamhet görs en översyn av bland annat resursfördelning, lokalnyttjande och schemaläggning vilket bedöms kunna generera viss kapacitetsutökningen inom befintliga verksamheter. Eftersom arbetet är pågående kan nämnden i nuläget inte fastställa utökningens omfattning men bedömer att delar av den innevarande kön till verkställighet kommer kunna rymmas inom befintligt bestånd, varför kön inte inkluderas i utbyggnadsbehovet under planperioden.

Närtid: år 2031–2034

Från och med 2031 bedömer nämnden att den kraftiga volymutvecklingen kommer avta något. Detta beror i första hand på att elevantalet i stadens anpassade gymnasieskolor prognostiseras sjunka från och med höstterminen 2030. Dock finns frågetecken kring vilken påverkan den ökade diagnostiseringen av autism och intellektuell funktionsnedsättning bland barn och unga kommer ha för volymutvecklingen på längre sikt. Dessa personers förutsättningar att hävda sig på den ordinarie arbetsmarknaden, fortbildningsmöjligheter och möjligheter till andra sociala och stödjande insatser kan komma att spela stor roll för volymutvecklingen.

Långsiktig utblick år 2035 och framåt

Utifrån nuvarande utveckling och prognos kommer andelen Malmöbor med daglig verksamhet bli allt större. Att möta det växande behovet medför utmaningar kopplade till såväl kompetensförsörjning som lokalanskaffning och finansiering. Vidare leder det växande antalet brukare till att större grupper kommer stå utan sysselsättning när de nått pensionsålder och inte längre har rätt till daglig verksamhet. Därav uppstår även ett växande behov av att utveckla möjligheterna till alternativa meningsfulla aktiviteter, sammanhang och gemenskaper. Hur dessa ska se ut, organiseras och finansieras återstår att se men nämnden menar att staden gemensamt bör verka för att även dessa grupper ges förutsättningar till ett

aktivt och delaktigt liv även efter pensionsålder.

Socialpsykiatri

Korttidsboende - SoL

Nutid: år 2025–2030

Behovet av korttidsvistelse enligt SoL har ökat de senaste åren. För att möta utvecklingen ställdes under 2022 ett LSS PK3-boende om till korttidsboende. Nämnden prognostiserar att behovet kommer fortsätta växa under perioden och att antalet brukare med beslut om korttidsvistelse fördubblas till 2028. För närvarande finns visst utrymme att möta det växande behovet inom det befintliga beståndet. Beroende på hur behovet av antal dygn per brukare utvecklas kan dock ytterligare platser krävas för att säkerställa verkställighet. I nuläget bedömer dock nämnden att boende inom LSS PK3 kommer kunna omvandlas till korttidsboende varför ingen utökning utanför nämndens befintliga bestånd krävs under perioden.

Närtid: år 2031–2034

Liksom för särskilt boende enligt SoL bygger insatsens lokalbehov på att den nuvarande minskningen av efterfrågan på LSS PK3-lägenheter fortsätter. Om utvecklingen bryts och färre PK3-lägenheter än prognostiserats tillgängliggörs kan utökning utanför det befintliga beståndet komma att bli aktuellt.

Långsiktig utblick år 2035 och framåt

Ingen prognos kan göras i dagsläget.

Särskilt boende - SoL

Nutid: år 2025–2030

Nämnden prognostiserar att antalet brukare med boende i nämndens bestånd kommer öka med i genomsnitt fem personer årligen under perioden. De två renodlade SoL-boenden som nämnden förfogar över är fullbelagda varför den prognostiserade ökningen behöver ske genom utökning av beståndet. Till följd av den förväntade minskningen av brukare inom LSS PK3 bedömer nämnden att ökningen kan rymmas inom det befintliga LSS-beståndet varför ingen ytterligare utbyggnad bedöms nödvändig under perioden. Genom välplanerad och strategisk anvisning menar nämnden att gradvisa omställningar från LSS- till SoL-bostäder kan göras utan att negativt påverka kvalitén för vare sig de befintliga LSS-brukarna eller för de tillkommande SoL-brukarna. För att underlätta verksamhetsplanering är den långsiktiga målsättningen att utvalda boenden helt ska omvandlas till SoL-boenden.

Närtid: år 2031–2034

I dagsläget gör nämnden bedömningen att den pågående utvecklingen kommer fortsätta även i närtid, vilket skulle innebära att en allt större del av det nuvarande LSS PK3-beståndet omvandlas till särskilda boenden enligt SoL. Om antalet brukare inom LSS PK3 återigen skulle öka, eller minskningen mattas av, skulle dock den befintliga strategin och lokalplaneringen behöva omvärderas.

Långsiktig utblick år 2035 och framåt

Ingen prognos kan göras i dagsläget.

Mötesplatser

Nutid: år 2025–2030

I Malmö finns idag en centralt och en lokalt förankrad mötesplats för nämndens målgrupper. Båda är välbesökta och fyller viktiga sociala och hälsofrämjande funktioner. För att möta upp Malmöbornas behov, speciellt i utsatta områden, krävs fler lokalt förankrade mötesplatser. Gemensamma satsningar i staden på fler och mer tillgängliga mötesplatser kan innebära att brukargruppens generella hälsa förbättras vilken bedöms minska behovet av mer omfattande stöd och insatser.

Förvaltningen planerar för att, i samverkan med den idéburna sektorn och representanter från målgruppen, öppna upp en mötesplats som pilotverksamhet för personer med psykisk funktionsnedsättning/psykisk ohälsa och med ett särskilt fokus på neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Även möjligheterna för en ambulerande mötesplats ska undersökas för att kunna nå och möta så många Malmöbor som möjligt. Vidare finns behov av mötesplatser och sociala arenor även för andra målgrupper inom nämndens ansvarsområde. Forskning visar att barn och unga med funktionsnedsättning deltar i aktiviteter och besöker mötesplatser i lägre utsträckning än andra barn och unga. För att jämna ut skillnaderna har ett samarbete initierats mellan funktionsstöd-, kultur- och fritidsnämnden med syfte att stärka alla ungas rätt till meningsfulla kultur- och fritidsaktiviteter, med särskilt fokus på att öka tillgången till mötesplatser för unga med funktionsnedsättning.

Närtid: år 2031–2034 och långsiktig utblick år 2035 och framåt

Mötesplatsers främsta syften är att främja skapande, rörelse, god folkhälsa och stimulera möten mellan människor. Nämnden menar att detta bäst uppnås genom förvaltningsöverskridande verksamheter. Utöver fler lokalt förankrade mötesplatser för nämndens olika målgrupper menar nämnden därför att fler integrerade och gemensamma mötesplatser som drivs i samverkan med andra förvaltningar bör utvecklas. På så sätt kan nämndens målgrupper bli en del av redan befintliga sammanhang i staden.

Handkraft

Nutid: år 2025–2030

Antalet deltagare har ökat under de senaste åren och förväntas göra så även under planperioden, om än i avtagande takt. Det är därför av vikt att de nya verksamhetslokalerna som behöver stå klara i början av 2025 har en kapacitet som överstiger det nuvarande deltagarantalet. Nämndens bedömning är att verksamhetens flytt till nya lokaler kan komma att innebära en tillfällig minskning av antalet aktiva deltagare under ett omställningsskede.

Närtid: år 2031–2034 och långsiktig utblick år 2035 och framåt

Liksom inom daglig verksamhet är behovet av handkraft delvis knutet till utvecklingen på den ordinarie arbetsmarknaden, tillgången till stöd och vård och till andra sociala arenor. Detta gör att behovet av insatsen påverkas av samhällets utveckling och av prioriteringar och förändringar inom andra förvaltningar, inom region och stat. Utifrån detta finns det svårigheter i att ta fram en långsiktig prognos men nämndens bedömning är att det krävs satsningar på flera områden för att motverka ohälsa och på bästa sätt stötta målgruppen.

Boendestöd

Nutid: år 2025–2030

Antalet brukare med boendestöd har vuxit kraftigt de senaste åren och utvecklingen väntas fortgå under perioden. Detta medför behov av fler medarbetare och därmed av fler lokaler. Utökningen bör göras på strategiska platser i staden för att öka effektiviteten och minska restiden till insatser. Under 2025 bedömer nämnden att det kommer finnas behov en lokal med kapacitet för 6–8 medarbetare i området kring Kroksbäck, Bellevue, Lorensborg. I takt med att både staden och insatsen växer kommer det sannolikt finnas behov av ytterligare lokaler under perioden. Var och när dessa bör öppnas är dock svårt att bedöma i nuläget varför analyser utifrån volymutveckling och upptagningsområde kommer göras kontinuerligt.

Närtid: år 2031–2034

Andelen Malmöbor med boendestöd är fortsatt under rikssnittet men trenden tyder på en långsam utjämning. Nämndens bedömning är därför att antalet brukare med boendestöd i Malmö kommer fortsätta öka även på längre sikt. För att öka effektiviteten i stadens lokalnyttjande bör förutsättningarna att dela lokaler med andra förvaltningar som bedriver liknande verksamheter ses över.

Långsiktig utblick år 2035 och framåt

Ingen prognos kan göras i dagsläget.

Planering för att uppfylla framtida lokalbehov

Planering LSS-boende

I tabellen nedan redovisas konkretiserade lokalprojekt kopplade till LSS-boenden som nämnden arbetar med för att möta lokalbehovet. 4 av de listade projekten har kommit längre i planeringsfasen medan övriga, tomt 1–5, är i tidiga skeden av projektering. Avseende Tullstorp är läget fortsatt ovisst eftersom bygglovsansökan har avslagits och nämnden har överklagat beslutet. Projektet inräknas därför inte i kapacitets- och kostnadsutvecklingen. Exklusive Tullstorp finns således totalt 8 konkretiserade gruppboenden för vuxna enligt LSS 9§9.

Hyresplan	Färdigställande år	Verksamhet	Kapacitet	Total inv. (Tkr)	Hyra år 1 (Tkr)
LSS Gruppboend - Rosengård	2025	LSS-boende	6	48 250	3 378
LSS - Gruppboend - Käglinge	2026	LSS-boende	4	61 400	4 298
LSS Gruppboend - Tomt 1	2027	LSS-boende	6	48 000	3 360
LSS Gruppboend - Tomt 2	2027	LSS-boende	6	48 000	3 360
LSS Gruppboend - Tomt 3	2027	LSS-boende	6	48 000	3 360
LSS Gruppboend - Tomt 4	2027	LSS-boende	6	48 000	3 360
LSS Gruppboend - Louisedal	2028	LSS-boende	6	50 150	3 511
LSS Gruppboend - Tomt 5	2028	LSS-boende	6	48 000	3 360
LSS Gruppboend - Tullstorp 180:25	Okänt	LSS-boende	2	68 621	4 803

Skulle samtliga objekt listade ovan genomföras under perioden innebär det en utökning om totalt 46 lägenheter. Utbyggnaden medför totala investeringar om nästan 400 miljoner kronor vilket innebär ökade årlig hyreskostnad om 28 miljoner kronor. Det är för närvarande oklart i vilken utsträckning utbyggnaden kommer påverka nämndens ekonomiska förutsättningar. Detta eftersom det pågår en översyn över nämndens tilldelningsmodell vilket kan komma att påverka om eller i vilken utsträckning nämndens kompenseras för utbyggnad av LSS-boende. Skulle den nya modellen resultera i att kompensation uteblir kan nämnden framåt komma att sakna finansiering för nyanskaffning som sker utan att den totala brukarvolymen ökar. Detta är en farhåga med den pågående omställningen av LSS-boendebeståndet där satellit- och servicelägenheter ersätts av nya och dyrare gruppboendestäder för att möta målgruppens förändrade behov. Den årliga hyreskostnaden för en satellitlägenhet uppskattas till i genomsnitt 72 000 kronor och en servicelägenhet kostar allt från 80 000 till 200 000 kronor medan en ny

gruppbostadslägenhet medför en ungefärlig hyreskostnad om 560 000 kronor. Den planerade nyanskaffningen innebär alltså mångdubbelt högre kostnader, trots att det totala antalet brukare förväntas förbli relativt oförändrat.

Det totala prognostiserade behovet under perioden uppgår till total 70 gruppbostadslägenheter vilket innebär att det saknas konkretiserade objekt motsvarande 24 gruppbostadslägenheter. Därtill saknas planering för det prognostiserade behovet om tre boendeplatser barn och unga från och med 2027. Med tanke på den långa planerings- och uppförandetid som krävs för att färdigställa LSS-boenden menar nämnden att den del av det prognostiserade behovet som saknar planering bör konkretiseras skyndsamt. Om delar av utbyggnaden försenas eller inte genomförs förväntas kön till verkställighet att växa vilket utöver de negativa konsekvenser detta har för den enskilde och dennes anhöriga kan komma att påverka behovet av andra av nämndens verksamheter så som korttidsvistelse och personlig assistans.

Planering övriga verksamheter

För daglig verksamhet finns för närvarande 3 mer konkretiserade lokalprojekt för planeringsperioden. Nämnden bedömer att de nedan listade objekten kommer öka kapaciteten med omkring 85 platser. Utifrån det prognostiserade behovet om totalt 320 platser under perioden 2025–2030 innebär detta att det saknas konkretiserade lokalprojekt motsvarande 235 platser. Därutöver pågår planering för att ersätta verksamheten Solurets lokaler vars bygglov löper ut i början av 2025. För att möjliggöra för att den förhållandevis stora anskaffningen ska kunna genomföras på ett strategiskt och långsiktigt hållbart sätt krävs enligt nämnden ett gemensamt arbete inom staden där de förutsättningsskapande förvaltningarna stödjer funktionsstödsförvaltningen i att identifiera lämpliga lokaler som möter nuvarande och framtida behov. Om den strategiska utökningen av dagliga verksamhetslokaler kan efterlevas, med större och väl anpassade lokaler företrädevis ägda av stadsfastigheter, menar nämnden att lokalnyttjandet på sikt kan bli mer effektivt, både ur ett verksamhets- och ett ekonomiskt perspektiv. Detta till trots utgör utökningen inom daglig verksamhet en ekonomisk utmaning för nämnden då finansiering sker inom den tilldelade budgetramen. Då volymökningen överskrider befolkningsutvecklingen i staden täcker det demografiska tillskottet endast en del av kostnaderna utökningen medför. Kostnadsökningen som uppstår till följd av utökningen leder därför till att en större del av den totala tilldelningen i budgetramen förbrukas, vilket i sin tur kan innebära att andra verksamheter saknar finansiering.

Eftersom nämnden ännu inte har konkreta objekt att förhålla sig till avseende nya lokaler för Handkraft och Hjälpmedelcentrum kan ingen uppskattning göras avseende kostnad eller kapacitet. I båda fallen bedömer dock nämnden att de nya lokalerna kommer innebära kostnadsökningar.

De i planen uttryckta behoven av mötesplatser och av lokal för koloni- och helgvisstelseverksamhet enligt LSS 9§6 saknar konkreta objekt och är således inte förankrade i vare sig budget eller hos övriga berörda kommunala aktörer. Finansieringen av dessa verksamheter kommer innebära utmaningar utifrån nuvarande budgetram.

Hyresplan	Färdigställande år	Verksamhet	Total inv. (Tkr)	Hyra år 1 (Tkr)
Segevångskolan - Daglig verksamhet	2025	Daglig verksamhet	3 000	210
Vårberga - Daglig verksamhet	2026	Daglig verksamhet	24 000	1 680
Segepark - Daglig verksamhet	2027	Daglig verksamhet	Okänt	Okänt
Handkraft	2025	Handkraft	Okänt	Okänt
Hjälpmedelscentrum	Okänt	Hjälpmedelscentrum	Okänt	Okänt

Redovisning av de lokaler som avses att lämnas under planperioden

Avveckling LSS-boende

Under 2024 avser nämnden avveckla LSS-boendet på Spånehusvägen. Boendet har flera brister, bland annat avseende tillgänglighet, brandsäkerhet och tillgång till fullvärdiga kök. De befintliga hyresgästerna har accepterat flytt till gruppboendet i Sege Park som öppnar under 2024.

Till följd av förändrade behov och bristande efterfrågan bedömer förvaltningen att satellitlägenheter kommer fortsätta avvecklas under planperioden. Avvecklingen bedöms dock ske i en avtagande takt i förhållande till de senaste åren. Satellitlägenheterna i nämndens bestånd ägs till största del av externa fastighetsägare och har generellt sett en uppsägningstid om 3 månader varför avvecklingen kommer ske kontinuerligt allt eftersom lägenheterna tomställs och kontrakten löper ut. Från 2024 till 2028 prognostiserar nämnden att omkring 12 satellitlägenheter kommer avvecklas. Den planerade avvecklingen av satellitlägenheter avser inga specificerade lägenheter utan baseras på prognostiserad förändring av målgruppens behov. Därav upptas avveckling av satellitlägenheter inte i tabellen nedan. Hyreskostnaderna för de avvecklade satellitlägenheterna uppskattas till i genomsnitt 72 000 per lägenhet och år vilket summeras till en total frångående hyra om 864 000 under perioden.

De förändrade behoven innebär också att vissa serviceboenden i nuläget avsedda för personer inom LSS PK3 kommer behöva få ny målgrupp. I nuläget bedömer nämnden att förvaltningen genom god och strategisk planering kommer kunna nyttja de lägenheter som lämnas av den nuvarande målgruppen varför avveckling inte bör bli aktuellt.

Avveckling övriga lokaler

Lokalen på Möllevångsgatan som nyttjas för daglig verksamhet kommer avvecklas under 2024 eftersom lokalen är liten och inte möter målgruppens behov. Vidare måste en av daglig verksamhets största verksamheter, Soluret, flytta då det tillfälliga bygglovet löper ut. Förvaltningen arbetar med att ta fram alternativ för att ersätta de befintliga lokalerna. Kontraktet för Handkrafts lokaler löper ut vid årsskiftet 2024/2025 och kommer då behöva lämnas. Som tidigare beskrivits har Hjälpmedelscentrum vuxit ur sina lokaler och förvaltningen har påbörjat en hyresvärdsupphandling för att hitta ersättningslokal. Det finns i nuläget ingen prognos för när en ny lokal kan vara på plats varför nämnden inte heller kan ange när de befintliga lokalerna kommer lämnas.

År	Lokal	Beskrivning av Lokal	Intern/Extern	Frångående hyra (Tkr)
2024	Handkraft	Lokal för Handkraft	Extern	1 079
2024	Möllevångsgatans DV	Daglig verksamhet	Extern	112
2024	Spånehusvägens LSS-boende	Gruppbostad LSS	Extern	135
2025	Soluret DV	Daglig verksamhet	Intern	2 651
Okänt	Hjälpmedelscentrum	Hjälpmedelcentrum	Extern	4 773

Utveckling av nämndens arbete med lokaler

Under perioden avser förvaltningen fortsätta det pågående utvecklingsarbetet med att göra lokalanskaffningen och -nyttjandet mer ändamålsenligt, strategiskt, effektivt och långsiktigt hållbart och samtidigt stärka samverkan med stadens lokalförsörjande förvaltningar. I arbetet ingår bland annat förändringar i lokalorganisationen inom förvaltningen med utökade resurser och mandat, samt en mer långsiktig, strategisk och i staden tydligare förankrad anskaffningsprocess.

Under 2023 har förvaltningen förändrat stödorganisationen kring de lokaler som nyttas i verksamheten. Målsättningen är att skapa bättre förutsättningar för första linjens chefer att fokusera på kärnuppdraget samtidigt som kompetensen kring frågor som rör planering och utförande av renovering och underhåll ökar. Förändringarna har bland annat inneburit att antalet lokalsamordnare har utökats vilket möjliggjort för bättre och mer effektivt stöd där varje verksamhet nu har en dedikerad lokalsamordnare. Vidare har förvaltningens lokalenhet övertagit kostnaderna och fått utökat mandat för renovering, underhåll och städ i samband med flytt från LSS-boende vilket leder till snabbare beslutsvägar och en mer effektiv lokalomställning. Den utökade lokalorganisationen har även möjliggjort för den underhållsinventering som genomfördes under första kvartalet 2023 där skicket på samtliga lokaler som förvaltningen nyttjar graderades. Totalt inventerades över 5 700 utrymmen på 207 adresser i staden. Inventeringen kommer användas som underlag för prioriteringen av underhåll av förvaltningens lokaler och visar att behovet är relativt stort, särskilt i delar av lägenhetsbeståndet. Den höga belägningsgraden i förvaltningens LSS-boenden försvårar dock underhåll av lägenheter eftersom tillgången till evakueringslägenheter är begränsad.

Möjligheterna att anskaffa nya LSS-boenden har under längre tid varit begränsade. Till följd av lokalernas nödvändiga utformning och egenskaper är det svårt att inrymma nya LSS-boenden i befintliga byggnader. Samtidigt är det en utmaning att hitta placeringar för nya boenden i den täta staden och den kringliggande jordbruksmarken är i hög omfattning skyddad från bebyggelse. Situationen har lett till att utbyggnaden av LSS-boenden släpar efter och det saknas en tillfredsställande planering för färdigställande av lokaler under planperioden. Till följd av det utvecklingsarbete som nu pågår både i staden och i förvaltningen har nämnden dock tillförsikt till att planering och uppförande av nya LSS-boenden kommer få framdrift. De nya stadsövergripande principerna om lokalförsörjning förväntas förstärka de tidiga skedena av lokalbeslutsprocessen och bidra till att lokalutbudet bättre matchar nuvarande och framtida behov. Därtill arbetar förvaltningen med att utveckla det interna analys- och prognosarbetet för att på så vis bli mer strategiska och långsiktiga i planeringen av nya boenden. Förvaltningen har även förstärkt samverkan med stadens lokalförsörjande förvaltningar där man på regelbundna möten avhandlar nämndens behov och potentiella vägar framåt. Tillförsikten stärks även av Lokalförsörjningsplan för Malmö stad 2023–2032 där det konstateras att Malmö stad gemensamt behöver kraftsamla kring behovet av LSS-boenden och att prioritering behöver ske såväl hos lokalförsörjaren som hos förutsättningsskapande förvaltningar.

För att också på kort sikt tillgodose behovet har nämnden påbörjat utvecklingsarbete som bedöms effektivisera nyttjandet av det befintliga beståndet. Tidigare nämnda förändringar inom lokalorganisationens ansvarsområden förväntas förkorta tiden lägenheter står tomma i väntan på nya hyresgäster. Vidare arbetar nämnden för att utveckla de boendens möjligheter att göra bostadskarriär vilket skulle öka genomströmningen, leda till att lägenheterna används mer effektivt och ändamålsenligt och samtidigt minska risken för inläsningseffekter. Behovsbedömningarna spelar en viktig roll för att kartlägga omfattningen av inläsningseffekterna och huruvida varje boende ges insatser i enlighet med dennes behov. I nästa steg planerar förvaltningen att arbeta mer aktivt med motiverande och informerande insatser för att upplysa brukare med mindre stödbehov om alternativa stödsatser och boendelösningar. För detta krävs dock att sådana finns tillgängliga och att en struktur finns på plats för att målgruppen ska få tillgång till dessa. Förvaltningen avser därför påbörja samverkan med de andra socialförvaltningarna i staden, MKB och Stadsfastigheter för att undersöka hur sådana alternativ kan se ut och tillgängliggöras för målgruppen.